

T. Thomassen

Ryggjavegen

Nr. 4-79

Innhold:

Bidragene står for innsenderens egen regning og gir nødvendigvis ikke uttrykk for Vegvesenets holdning.

3 MINUTT MED VEGSJEFEN	3
GFVAP	4
VEGMUSEUM I ATLANTIC	6
JEG FANT, JEG FANT	7
ENERGISPARING I STATENS VEGVESEN	8
99 TONNS LØFT PÅ BJERGØY	9
FRA FLOMMEN	10
JEG ER VEIEN, SANNHETEN OG LIVET	12
EN LITE HYGGELIG MELDING OM FILMER	12
PERMISJONER	13
SAMARBEIDSMÅLUTVALGETS FORSLAGSVIRKSOMHET	14
FARLIG – GIFTIG – ETSENDE	15
VERNEREGLER	21
INSTRUKS FOR VERNEOMBUDENE	22
VED STATENS VEGVESEN I ROGALAND	23
MEDISINSKAP, FØRSTEHJELPSKOFFERTER	23
FORBUDT Å SNAKKE I KONTORTIDEN	28
NÅ EIGE ME' AN	31
UTE PÅ DEN GRØNNE ENG	32
PERSONALIA	33
KRYSSORD	34
AUD ANDREASSEN TIL MINNE	36
NORGES VELSMEDELJE	37
SMÅPLUKK	37
FORK. (FORKORTELSER)	38
NYMANSVEIEN BLUES	38
NYE HÅNDBØKER FRA VEGDIREKTORATET	39
TOBAKKSRYK OG ARBEIDSMILJØ	41

RYGJAVEGEN

Bedriftsorgan for Vegvesenet i Rogaland. Redaksjonens adresse: Haakon 7. gt. 9, 4000 Stavanger. Ansvarlig for redaksjonen: Berny Lien
Lay-out: Allservice A/S.

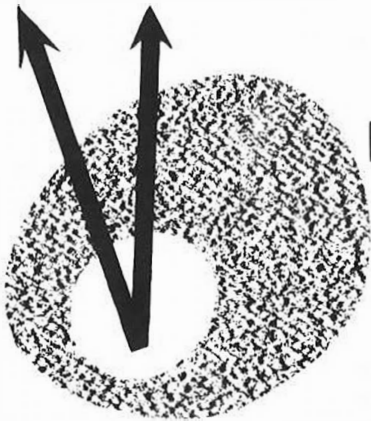
Redaksjonsråd: S. G. Thorsdal, Vegkontr., N. Egenes, Vegkontr., M. Wiik, Bærh. Vegsentr., M. Rullestad, Skjoldastr., K. Heigre, Bærh. Vegsentr., S. M. Olsen, Vegkontr. og Chr. Fr. Hansteen, Vegkontr.
Bidragsyttere: A. Gustavsen, B. Lien, O. Hauge, R. Auestad, S. Næsheim, K. Dalaker, S. Espedal, T. R. Larsen, Ch. Danielsen, B. Alsaker, I. Lygren.

Foto: A. Follaug, A.G. Vasbø, R. Nielsen.

Redaksjonen avsluttet: 25. sept. -79. Opplag 1400. Sats og trykk: Allservice A/S.

FORSIDEBILDET:

Fra Kleivatjønn, E-18 sør for Helleland «etter august-uværet».

3 minutt med veg- sjefen

Vi holder i disse dager på med å legge siste hånd på vårt forslag til ny langtidsplan for vegvesenet for perioden 1982—89. Det er et omfattende arbeid som vi nå er i ferd med å avslutte.

Langtidsplanen skal nå legges fram for politikerne og vi er selvfølgelig spent på hvilken mottakelse den vil få, — ikke minst fordi den på enkelte områder gir nye signaler om den nye vegpolitikken vi foreslår blir fulgt i 1980-årene. Disse nye signalene har ikke bare politisk interesse, men i høy grad også interesse for alle oss som arbeider i etaten.

La meg nevne noen:

— Alt tyder på at vi i 80-årene vil få mindre midler til disposisjon til anleggsdriften enn vi har hatt hittil. Dette betyr ikke bare at omfanget av vår anleggsdrift vil stagnere, og kanskje også må reduseres, men kanskje også en endring av vår måte å drive anleggsdrift på. De store konsentrerte veganleggene med stor maskininnsett og store årlige bevilgninger vil få mindre relativ betydning i årene framover, og det vil bli lagt større vekt

på utbedring, trafikkisikring og utnyttelse av det vegnett vi allerede har. Dette vil stille mye større utfordringer både til våre planleggere og vegbyggere.

— En annen stor utfordring vi vil bli stillet overfor er langtidsplanens målsetting om å redusere omfanget av trafikkulykkene i Rogaland med 30% i løpet av perioden 1982—85. En slik reduksjon krever ikke bare en økt innsats i arbeidet med spesielle trafikkisikkerhetstiltak, som f.eks. bygging av gang- og sykkelveger, men også en spesiell innsats bl.a. fra biltilsynets og vedlikeholdets side.

Det er større utfordringer og det krever større innsatsvilje, fantasi og samarbeid i hele etaten å gjøre en god innsats når vi har lite midler å rutte med enn når bevilgningene er store. Enkelte hevder at vegvesenets «gullalder» nå er over. For oss som er ansatt i vegvesenet kan trange økonomiske kår, men de utfordringer det fører med seg, bli innledningen til en ny gullalder der vi virkelig får anledning til å vise hva vi duger til.

Ch. Danielsen

GFBVAP

GFBVAP????????????????????

— Dette er en forkortelse vi aldri har sett før!?

— Det er ikke så rart, for vi bruker den ikke heller!

Gruppen for Vurdering av Personalpolitikken, populært kalt «Vakt-hundgruppen», hvor kjent er den og det arbeidet den skal gjøre? Vi har spurt oss for, og her er en del av svarene vi har fått.

— Har aldri hørt om den.

— Hva er det for noe?

— Jeg har hørt om noe slikt, men jeg aner ikke hva de gjør.

— Skal ikke de passe på at Ps ikke skalter og valter med andre mennesker?

— Jeg har hørt om den. De skal passe på at Målsettingen for personalpolitikken blir fulgt opp.

— Jeg har hørt om den. Skal ikke den se etter hvem som gjør noe og ikke gjør noe.

— Den skal bedre forholdene på kontoret.

— Vov-vov-gruppe som passer på at vi ikke sitter og røyker og drikker kaffe.

— Jeg har sett den nevnt i SU-referat, men aner ikke hva den er.

— Det er så mange grupper i Vegvesenet for tiden, det er umulig å holde styr på alle.

— Jeg vet hvem som er vår representant, men har ikke peiling på hva den gjør.

Vi spør gruppens sekretær, B. Lien, hva hun mener om disse svarene.

— Det viser tydelig at vi har forsømt oss grundig når det gjelder informasjon om gruppen. Det er noe vi må

rette på straks.

— Kan du fortelle oss om gruppen?

— I forbindelse med POU-arbeidet bestemte Samarbeidsutvalget at det skulle opprettes prosjektgrupper som skulle arbeide med forskjellige sider av vegvesenets virksomhet sett i forhold til Målsetting for Personalpolitikken. På julemøte i 1977, den 9. desember, ble det vedtatt at det skulle opprettes 3 grupper, en av disse var Gruppen for vurdering av personalpolitikken.

— Hvem er med i gruppen, og hvem bestemte hvem som skulle være med?

— Samarbeidsutvalget ba organisasjonene om å peke ut medlemmer, og det er med en person fra hver av dem.

— Fra ledelsen da?

— Ingen.

— Ingen?

— Ja, ingen! Men gruppen har fullmakt til å kalle inn representanter fra ledelsen og andre som er aktuelle, for å belyse en sak. Dette er forresten den eneste gruppen vi vet om hvor bare de ansatte er representert.

— Hva skal dere gjøre?

— Først og fremst skal vi finne de områdene hvor våre personaladministrative rutiner avviker fra Målsettingen for personalpolitikken, og på bakgrunn av dette prioritere felt som det må arbeides med for å forbedre våre rutiner. Ellers skal vi overvåke alle forhold som kan ha personalpolitiske konsekvenser.

— Skal dere ta arbeidet for foreningen da?

— Å nei da. Det er ikke meningen at vi skal ta opp foreningsaker. Hvis vi er det minste i tvil om noe er en foreningssak eller ikke, kontakter vi fore-

ningen, og mener de det er en sak for dem, overlater vi saken til dem.

— Har dere oppnådd resultater?

— Vi har oppnådd å gjøre ledelsen og saksbehandlere oppmerksom på at Målsettingen for personalpolitikken er et dokument de må ta hensyn til. Dette tror jeg er det viktigste. Når det utarbeides nye retningslinjer, har gruppen uttalt seg om dem. Vi har fått henvendelse fra flere hold om saker, og vi har fått oppklart misforståelser.

— Dere er vel «hår i suppen» for enkelte?

— Tja — i begynnelsen — kanskje. Men administrasjonen har oppdaget at i gruppen har de godt hjelpemiddel

til å kunne oppfylle sine forpliktelser overfor personalet.

— Da er dere vel veldig snille da?

— Det er vi slett ikke. Vi er strenge.

— Vi har hørt svært lite til dere igrunnen.

— Ja, det er ikke så rart. Vi måtte jo lære å krype før vi kunne gå, men nå er vi i den alderen, snart 2 år, at vi er litt sikrere på foten. Dessuten har vi taushetsplikt. Denne har vi kanskje overdrevet litt i redsel for å bryte den.

— Hva jobber dere med nå?

— Ps har gitt oss en oversikt over de regler og retningslinjer som gjelder for personalbehandling. Nå skal vi gå

Rygjavegens representant intervjuer sekretæren i gruppen for vurdering av personalpolitikken.

gjennom disse og holde dem opp mot Målsetting for personalpolitikken, Prinsipper for personalpolitikken, Grunnlag og hovedmål for Statens vegvesen, Arbeidsmiljøloven, og noe helt nytt — Likestillingsloven.

— Det blir litt av en jobb!

— Ja, det blir det! Men denne gruppen skal ikke oppløses i oversikkelig fremtid. Vi håper at vi, og derined alle de vi representerer, skal være med på å forme vegvesenets personalpolitikk.

— Skal dere gjøre det alene?

— Nei, — ja — jo — hvis vi ikke blir flinkere til å informere, spørre og be om hjelp er jeg redd for det. Selve dette å gå gjennom dokumentene må vi nok gjøre alene, men til å være med på å forme vegvesenets fremtidige personalpolitikk, trenger vi hjelp.

— Hva kan vi andre ansatte gjøre for å hjelpe dere?

— Først og fremst sette dere inn i dokumentet Målsetting for personalpolitikken. Hvis dere oppdager noe som skurrer eller er galt i henhold til dette, så bør gruppen for vurdering av personalpolitikken få beskjed.

— Skal dere fungere som klagemurda?

— Uff, nei da. Jeg tror vegvesenfolk er mer nøkterne enn mange tror, og at vi vil få opplysninger som bygger på realiteter.

— Gruppen skal få beskjed, sier du. Hvem skal vi gi beskjed til?

— De som er med i gruppen nå er for NAF — Kasper Fjelde, NITO — Øivind Kommedal, NIF — Sigurd Sæland, NFATF — Per Skårland, SBF — Harald Baadsvig og ELF — Berny Lien. Men ellers kan dere bare adressere opplysninger til Gruppen for vurdering av personalpolitikken, Statens vegvesen i Rogaland, postboks 197, 4001 Stavanger.

— Har du noe å si til slutt?

— Tja — hvis det er noe å ta med

da? ELF kommer til å få en ny representant i gruppen.

— Hvorfor det?

— Fordi jeg arbeider i personalseksjonen og er for involvert i sakene der. Det føles jo litt rart å skrive brev til seg selv som sekretær i et utvalg eller som saksbehandler og så svare til meg selv som sekretær i gruppen.

— Vi takker Berny Lien for opplysningene og håper at Ryggvegvesens lesere nå har fått et begrep om hva som gjemmer seg bak GFVAP (forkortelsen som ikke brukes).

Li

PS.

ELF har valgt Bente Skogdal Johnsen som stedfortreder for Berny Lien inntil nytt valg blir holdt på nyåret.

N. E.

VEGMUSEUM I ATLANTIC

Hvor mange av oss vet at vi har vårt eget museum? Det har vi altså. Avd. ing Haugvaldstad har fått anvaret for registrering av »gjenstandene». Mangel på egnede lokaler har gjort at museet bare er gjemt bort.

Snart skal hele vegkontoret samles under ett tak i Hotel Atlantics påbygg. Kan vi finne plass for museet vårt der? Både ekspedisjonen, hvor de fleste av oss og alle våre besøkende kommer innom, korridorene og enkelte av kontorrommene kunne kanskje brukes om vi fikk satt opp egnede hyller/skap.

I alle fall — noe å tenke på.

Li

Jeg fant, jeg fant !

Lars Svihus er en kar som har øynene med seg. I sommer var han innom redaksjonen med et bilde. Da vi i vår uvitenhet spurte hva i all verden dette skulle forestille, smilte Svihusen bredt.

— Dette — det er en gammel kantskjærmaskin eller kantskjærplog.

— Hvor kommer den fra?

— Jeg fant den i Tyse i Bratlandsdalen den 27. juni i år. Den lå midt nedi dalen omtrent, på andre siden av bekken.

— Så rusten som den ser ut, må den være veldig gammel.

— Den må ha stått i minst 50 år, tror jeg. Da min far var vegvokter i Bassøe sin tid kan jeg huske at han lånte den en uke og sendte den tilbake. Det var før jeg begynte på skolen.

— Når begynte de å bruke slike som dette?

— Dette må være mer enn 65 år siden.

— Vet du hvem som har laget den?

— Nei, men det kan vel du finne ut. Redaksjonen beklager. Vi har ikke klart å finne ut noe mer. Kanskje noen av leserne kan hjelpe oss.

Li

Hvem vet noe om denne?

Fra Vegdirektoratet:

Energisparing i Statens vegvesen

Olje- og energidepartementet har i den senere tid gjennom massemedia rettet en henstilling til det norske folk, enkeltpersoner, bedrifter og offentlig forvaltning, om frivillig å redusere 5% av sitt forbruk av oljeprodukter. Statens vegvesen er en relativt stor forbruker av slike produkter og føler av den grunn av spesiell forpliktelse til å se seg om etter sparemuligheter. En reduksjon på 5% burde kunne være et oppnåelig mål.

En vil peke på en rekke tiltak som kan igangsettes uten at det vil føre til nevneverdig redusert drift:

— Alle motorer må justeres korrekt (pumper, dyser, forgassere, ventiler og tenning).

— Unødvendig tomgangskjøring av motorer må opphøre.

— Det må henstilles til alle førere av kjøretøyer at det kjøres med omtanke, holdes moderat og jevn hastighet slik at unødig bremsing og akselerasjon unngås.

— Oppsamling og salg av spillolje må intensiveres.

— Temperaturen i bygningene kan senkes noen grader. Temperaturen kan senkes ytterligere utenom arbeidstiden. Det må vurderes om fyringsanlegg kan slås av om natten.

— Arbeidstakerne må samordne transport til og fra arbeidsstedet. Det det er mulig, settes opp arbeidsruter som kan ta med mange mann. Hjem-

kjøring av lastebiler må unngås der det ikke er nødvendig av beredskaps-hensyn. Muligheten for bedre koordinering av tjenestereiser vurderes.

Ytterligere tiltak er under vurdering i Vegdirektoratets driftsavdeling.

Best sparerresultat vil oppnås om hele etaten i fellesskap går inn for å bruke de reduksjonsmuligheter som finnes. Den enkelte arbeidstaker vil ha sin del av sparemulighetene og -ansvaret, og bør i sitt daglige arbeid være oppmerksom på sparemuligheter i tillegg til det som her er nevnt. En vil derfor be vegsjefene påse at appellen om sparing og konkrete spareråd når ut til den enkelte ansatte i den grad dette finnes nødvendig. Sentralt vil holdningsskapende informasjon om sparekampanjen og spareråd bli formidlet til de ansatte gjennom Vegen og Vi. Det vil være av verdi å få brakt videre informasjon om vellykkete sparetiltak og oppnådde resultater i de enkelte fylker.

EN GOD HISTORIE

Å nei, ikke denne gang! Men kanskje DU har en til neste nummer? Alle bidrag mottas med takk!

Red.

99 tonns løft på Bjergøy—Kyrkjøy anl.

I Sjernarøyane arbeides det for tiden på veganlegget Bjergøy—Kyrkjøy. Fylkesveganlegget starter på Aubø øy med 1200 m. ny tilførselsveg og går videre over Kyrkjøy bro 1, til Eriks- holmen med 300 m. ny veg. Herfra går Kyrkjøy bro 2 til en steinfylling i sjøen, midt i Forasundet. På fyllingen går veien så 110 m. før vi kommer inn på Kyrkjøy bro 3, som fører oss over til Kyrkjøy. Her knytter vi nyanlegget til det eksisterende vegen med 300 m. ny veg.

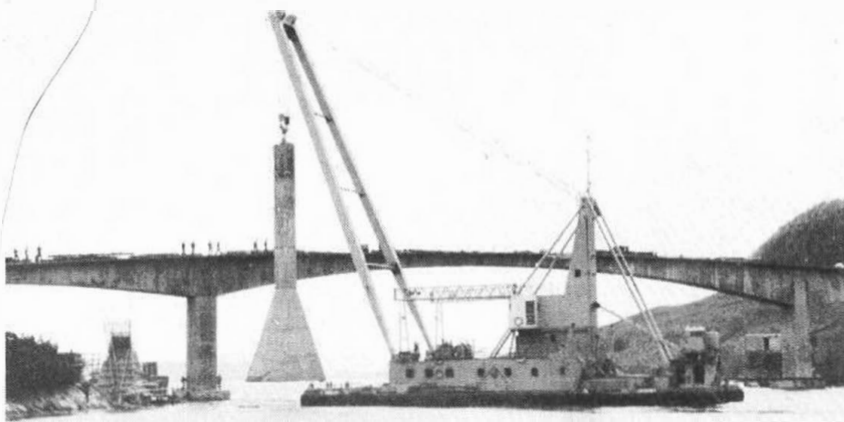
Kyrkjøy bro 1 og 2 er på det nær- neste fullført. Og det var i forbindel- se med Kyrkjøy bro 3, at oppsyns- mann Skogen hos Høyer Ellefsen fikk ideen om bygging av pillarer på land, og deretter montering på enkle fundamenter i sjøen. Idegrunnlaget var korte, men dyre dykkertimer på 20 m. dyp.

Kyrkjøy bro 3 er en bjelkebro med 3 stk. pillarer foruten landkarene. Den første pillaren, som er den største, veier hele 99 tonn. I foten er den 5 x 5

m. den er konet oppover til 8 m. over foten. Derfra stikker søylen på 1 x 1 m., 8 m., 14 m. opp, slik at totalhøy- den blir 22 m. Veggene er 25 cm. tyk- ke i fotstykke, og likeledes er det inn- satt sparerør i søylen for senere fast- støping.

Tirsdag 29. mai, var flytekranen «Masov» på plass i Forasundet. Kranen eies av rederiet A/S Flytekran, og har en max løfteevne på 100 tonn. Det var derfor ikke til å undres over at spenningen på forhånd var stor. Men til alles tilfredshet foregikk løf- tet perfekt. I løpet av 3 timer var pil- laren flyttet fra Eriksholmens tørre land og ned på 20 m. dyp i Forasun- det. Stort enklere er det ikke godt å få det utført. Det gjenstår nå to pillar- rer på 60 tonn, samt begge landkare- ne, før Høyer Ellefsen kan sette slutt- strek for sitt arbeide. ● Og den streken regner man med blir satt i god tid før jul, noe som sikkert mange Sjernarøy- buere vil sette pris på.

A. G.

Tungt løft på Bjergøy—Kyrkjøy-anlegget.

Fra Flommen

Augustværet har herjet stygt med vegene våre. Vi bringer noen få glimt fra fylket vårt.

Fra Rv. 9 – Gyadalen. Her var det før en elv. Den gravde seg nytt løp gjennom vegen der den provisoriske trebrua er nå. Den gamle brua skimtes bak trærne omtrent midt på bildet.

Kleivatjønn, E-18 sør for Helleland.

Vestbø bru Rv. 46 i Sandeid.

Jeg er veien, sannheten og livet

Dette er et velkjent sitat fra Bibelen, fra Johannes evangelium. Det er Jesus som sier disse ord. De tre begrepene kan hver for seg bety så meget forskjellig. «Veien» er jo et meget velkjent begrep for oss i vegvesenet. De fleste av oss omgås det til daglig. Vi er jo satt til å planlegge, bygge og vedlikeholde veier som trafikanter benytter for å nå sine mål det være seg arbeid, hjem, butikk el.l.

Men setningen «Jeg er veien» brukes dette ordet på en uvant måte. Det Jesus her mener er at når målet er å nå det evige livet, samfunn med Gud, så er det kun en vei å gå, og det er å tro på Jesus, at han er sannheten.

De fleste mennesker tror på Gud. Men mange lager seg et bilde av Gud som passer godt for dem selv, en god og snill Gud som hjelper oss når det trengs. Gud har imidlertid gitt seg til kjenne for oss gjennom det skrevne ord i Bibelen. Her finner vi sannhe-

ten om oss selv, om livet. Gud vil at vi skal elske Ham og vår neste. Men vi svikter så ofte og handler imot Guds vilje. Etter Guds lov skulle vi da ha straff. Men Gud elsket menneskene så høyt at han istedenfor å straffe hvert menneske som brøt hans lov, så lot han sin egen sønn, Jesus, sone denne straffen. Hver den som tror at Jesu død er soning for våre synder, han er på rett vei mot det mål Gud har satt for oss, det evige liv.

Vi kan tro på den sannhet vi finner i Bibelen om Gud og mennesker eller vi kan la være å tro. Dersom vi tror, følger vi den vei som er smal og trang og som kan synes vanskelig. Men denne veien fører fram til evig samfunn med Gud. Dersom vi ikke tror, følger vi den brede vei som kan være lett å gå nå. Men den fører fram til atskillelse fra Gud for alltid.

S.E.

EN LITE HYGGELIG MELDING OM FILMER

Det viser seg at filmene vi låner ut gratis, blir dårlig behandlet. Vi gjør oppmerksom på at de er kjøpt av velferdsmidler, og at vi alle er medeiere i dem. Hvis filmene får så kort levetid som 3—4 måneder, blir det for dyrt, og det blir for få som får se dem.

Noen enkle regler for behandlingen:
— Lydfilmene MÅ IKKE kjøres på stumfilmapparat.

— alle filmene er SUPER 8 MM og MÅ IKKE KJØRES på andre apparater

— slitasjen blir ekstra stor når filmen

kjøres baklengs

— gi beskjed når noe er skjedd med filmen mens du har den

— stopp fremvisningen hvis noe går galt.

Noen av filmene er allerede så ødelagt at mye av gleden ved å se dem blir borte. Vi har klippet og reparert så godt vi kan og håper de er noenlunde brukbare.

Nil.

OG SÅ NOE HYGGELIG

Ikke glem at vi sender filmer over hele fylket. Ring (045) 22 080 — linje 147.

Li

Permisjoner

I Ryggjavegen 3/79 skrev vi om militærtjeneste, sivilarbeidertjeneste og sivilforsvarstjeneste.

Denne gangen skal vi ta for oss: Utdannelse permisjoner

- utdanning
- eksamen
- studiereiser
- stipend

NB! Vi vil gjenta at alle permisjoner skal søkes om på eget skjema som er vist i Ryggjavegen nr. 4/79 side 29.

Lønn under permisjon blir etter fast praksis ikke gitt for studier ved universitetet eller høyskole eller til annen utdanning som kreves for stillingen (grunnutdanning). Forbruker- og administrasjonsdepartementet har imidlertid samtykket i at tjenestemenn får beholde lønnen under relativt kortvarige permisjoner for studier av spesielle emner som ikke faller inn under fagkretser ved universitet, høyskole eller læreanstalt som er åpne etter alminnelig opptakskonkurranse.

Lønn under viderutdanning gis etter forslag fra de enkelte fagdepartementer.

Når permisjon med lønn gis, blir det krevd at tjenestemannen forplikter seg til å tre inn i tjenesten igjen etter avsluttet studium/kurs. Lengden av pliktjenesten har variert, men har vanligvis vært det dobbelte av den innvilgede permisjon.

Ved tilstillelse av lønn under permisjon har Forbruker- og administrasjonsdepartementet lagt vekt på om tjenestemannen har forsørgelsesbyr-

de. Tjenestemenn med forsørgelsesbyrde har fått full lønn og tjenestemenn uten forsørgelsesbyrde halv lønn. Ved kortvarige kurs av ca. 14 dagers varighet skilles det ikke mellom forsørger eller ikke forsørger.

Det er også blitt gitt permisjon med lønn for å avlegge eksamen ved gymnas, høyskole eller universitet for tjenestemenn som har gjennomgått nevnte skole i sin fritid.

I tillegg til eksamensdagene gis fri med lønn 2 lesedager for hver eksamensdag uansett om eksamen foregår på fritid eller ikke og uansett om eksamensdag faller på dag etter søn- eller helligdag. Slik permisjon skal gis for eksamen — herunder deleksamen — ved følgende skoleslag:

Ungdomsskole, handelsskole, realskole, videregående skoler som omfatter yrkesfaglig studieretninger, høyskole, universitet, Bedriftsøkonomisk institutt og markedsføringskurs. Det er en forutsetning at de to lesedagene avvikles i forbindelse med selve eksamen.

Ungdomsskole, handelsskole, realskole, videregående skoler som omfatter yrkesfaglig studieretninger, høyskole, universitet, Bedriftsøkonomisk institutt og markedsføringskurs. Det er en forutsetning at de to lesedagene avvikles i forbindelse med selve eksamen.

Lønn under slik permisjon skal gis selv om utdanningen/eksamen ikke er direkte til nytte for stillingen/arbeid vedkommende tjenestemann har, eller for statstjenesten i sin alminnelighet.

Forts. side 36

Samarbeids- utvalgets forslagsvirksomhet

OVERSIKT OVER PREMIERTE FORSLAG I. HALVÅR 1979

(L foran premiesum = Premiært lokalt)

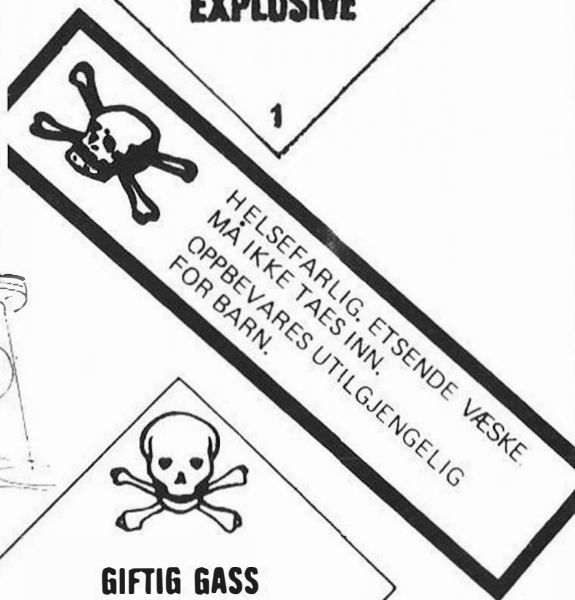
FORSLAG	FORSLAGSTILLER	REFR.NR.	PREMIE
SKJEMAÆR (10)			
Skjemaopplegg for postering av EDB-lister i det eksterne regnskap	Harald Augustson Vestfold	07—1	L 500,—
Endring av telefon- og postadressedlister over biltilsynsstasj.	Ola Senum Aust-Agder	09—17	600,—
Melding om utbetaling av utest. fordringer	Arne Høisæther Hordaland	12—26	L 500,—
Lønnstilleggsrapport	Egil Alsaker	12—26 Hordaland	L 1500,—
Nytt vognkort	Odd Halvorsen	19—4 Troms	500,—
ADM/RUTINER (11)			
Endret rutine med vognkort/vogndokum. f/typegodkj. Kj.t.	Hans Dotseth Oppland	05—4	500,—
Arkivordning for rundskriv i forb. med tekn. kontroll av kjøretøy	Ole Brendeland Rogaland	11—67	L 400,—
Hjelpemidler som hodelykt og plastpose for kontroll-bok v/utekontroller	Kjell Østensvik Rogaland	11—68	L 400,—
Skrivebora f/kontroll hall	Ernst Selvik troms	19—1	L 1000,—
MASKINER OG UTSTYR (500)			
Forbedring av reguleringsventil for Atlas kompressor	Normann Breland Vest-Agder	10—3	L 800,—
Forbedret smøreapparat for fjellboremask.	Inge Volden	16—2	L 600,—
Oppheng av store strøpparater	Andreas Gjesdal Rogaland	11—72	L 1000,—

FARLIG GIFTIG - ETSSENDE

Hva vet vi igrunnen om de stoffene vi arbeider med, som er på arbeidsplassene rundt omkring og som har så mange rare navn?

Rygjavegen henvendte seg til verneleder Næsheim, og han har gitt oss en hel mengde opplysninger. Vi har fått en oversikt over kjemiske stoffer som brukes ved vegvesenet og hva de brukes til, hvordan de skal behandles, og ikke minst, hva som må gjøres hvis det skjer et uhell. Disse opplysningene er plassert på de etterfølgende sidene.

De som ønsker flere opplysninger om spesielle stoffer, kan henvende seg til vernelederen, tlf. (045) 22 080.

Gjør det til en vane å bruke hjelm.
Alle godkjente hjelmer bærer dette merket:

Kjemiske stoffer som benyttes ved Statens Vegvesen i Rogaland.

Ingen fører idag register over disse stoffene ved Vegvesenet.

SPRØYTEMIDDEL FAREKL. C

Estertype hormonpr.	pulver
Gesatop hormonpr.	pulver
Weedex 50 hormonpr.	pulver
Weedex 75 hormonpr.	pulver
Primatol A 50 hormonpr.	pulver
Weedar 64 hormonpr.	pulver
Raundup (Glyfosat)	pulver
Chemic hormonpr.	flytende

(kratt-kverk)

Hedonal-kombi hormonpr.
flytende (kratt-kverk)

SPRØYTEMIDDEL FAREKL. B

Nexion hormonpr. pulver

RENGJØRING- OG AVFETTINGSMIDDEL

CHEMI — AD-33 og AI-35 blandes med vann i forholdet 1 : 20. Farlig å ta inn. Beskytt øyne og hud mot konsentratet. Ikke brannfarlig.

BASOL 99 blandes med vann i forholdet 1 : 15. Skånsom mot huden. Ikke brannfarlig.

SNAP blandes med oppløsningsmidlet SOLVENT i forholdet 1 : 8. Kan sprøytes på. Skal stå i ca. 5 min. før det sprøytes rent med vann. Ætser ikke, inneholder antirustmiddel. Ufarlig for huden.

HEX-A-SOL-ND-150 blandes med vann i forholdet 1 : 10. Kan sprøytes på, eller bruke kost eller klut. Skal stå i ca. 3 min. før det sprøytes rent med vann. Dypt rensende virkning. Ufarlig i bruk. Ikke brannfarlig.

CHEMI-PW-77 blandes med white spirit, parafin o.l. i forholdet 1 : 20. Farlig å ta inn. Oppbevares utilgjengelig for barn. Meget brannfarlig kl. 2B (flammepunkt +43°C).

BASOL-DESCOLENT blandes med oppvarmet vann (ca. 70°C) i blandingsforholdet 1 : 10. Etser, beskyttende klær og briller bør alltid benyttes. Brukes for rengjøring av betong og avleiringer på maskiner. God utlufting under arbeidet da blandingen danner KARBONDIOKSYD. Skyll alt utstyr godt etter bruken. Benytt godt vanntrykk.

OPPLØSNINGSMIDDEL FOR TJÆRE OG ASFALT:

D-TAR er ferdig til bruk uten blandingsmiddel. Kan sprøytes på, eller bruke kost eller klut. Bør få stå i ca. 10 min. før det skylles godt med vann. Det er viktig at vanntrykket er godt. Ufarlig å arbeide med. Fjerner alle typer tjære og asfalt på maskiner og utstyr.

MIDDEL FOR FUKTIGHETSFJERNING

NC-123 er et anti-korrosjonsmiddel for elektrisk utstyr. Skal ikke blandes. Kan sprøytes eller smøres på. Avverger brudd i strømtilførselen som følge av fuktighet. Har ingen negative virkninger på elektriske egenskaper. Ufarlig i bruk.

ADVARSEL

Må ikke benyttes til elektriske computere eller elektroniske hjerner.

DATABLAD FOR ARROW ASFALTFJERNER:

PRODUKTBEKRIVELSE

Produktkategori E (se Arroww brukerveiledning). Produktet er et løse-

middelbasert, brennbart middel. Arrow Asfaltfjerner har en lys farge og leveres i 30 og 210 liters fat.

FYSIKALSKE DATA FOR KONSENTRATET

Spesifikk vekt (vann = 1): 0,88
Metningskonsentrasjon
pH verdi: 7

LAGRING

Må ikke lagres i lengre tidsrom under 0°C eller over 40°C. Må bare lagres i originalemballasje.

MERKING

YL-GRUPPE 3.

Farlig å innånde. Sørg for god ventilasjon. Mekanisk ventilasjon og hensiktsmessig maske må alltid brukes. Ved arbeid i trange og dårlig ventilerede rom må brukes trykkluft eller friskluftmaske.

INNEHOLDER

93% flyktige bestanddeler. Aromatisk white-spirit. Luftfortynningsbehov: 5960 m³ luft pr. liter.

NB!

Produktets sammensetning er registrert ved: GIFTKARTOTEKET, tlf. (02) 46 68 00, linjene 9063 og 9064 og ved YRKESHYGIENISK INSTITUTT (KARTOTEK FOR HELSEFARLIGE STOFFER), tlf. (02) 46 68 50.

HELSE-RISIKO

Nedsvelging av produktet kan føre til forgiftning og skader i fordøyelsessystemet. Ved nedsvelging er det fare for aspirasjon (væske ned i lungene) som kan forårsake akutte lungeskader. Produktet er moderat fuktig, og ved god ventilasjon er det liten risiko for innånding av store konsentrasjo-

ner. Innånding av finfordelt væske eller damper i større konsentrasjoner er helsefarlig og må unngås. Sprut i øynene fører normalt ikke til alvorlige skader. Hyppig hudkontakt fjerner hudens naturlige fettlag og kan føre til eksem.

SYMPTOMER VED FORGIFTNING

Innhalering (store konsentrasjoner) kan forårsake søvnighet og lett beruselse. Ved svelging vil det oppstå irritasjoner i munn og spiserør. Aspirasjon kan forårsake akutte, alvorlige lungeskader. Forlenget og hyppig hudkontakt kan forårsake utslett.

VERNETILTAK

Dersom produktet brukes under utvikling av store mengder tåke eller damp (f.eks. sprøytetåke), må det sørges for god ventilasjon og eventuelt bruk av vernemaske. Under arbeid som kan gi større grad av hudkontakt, anbefales bruk av egnet beskyttelsestøy og hansker. Ved arbeid som kan føre til sprut i øynene anbefales bruk av vernebriller.

Arrow Universal Barrier Cream eller annen hudkrem bør benyttes for å erstatte utvasket hudfett.

FØRSTEHJELP

Ved innånding av sprøytetåke eller store mengder damper, sørg for frisk luft og hvile. Ved respirasjonsstans gis kunstig åndedrett. Ved sprut i øynene skylles med rennende vann eller øyeskylleflaske i minst 15 min. Ved hudkontakt vaskes med såpe og vann. Ved nedsvelging må oppkast ikke fremkalles, fordi løsemidlene da lettere kan trenge ned i luftveiene og gi alvorlig skade. Drikk så snart som mulig 3 spiseskjeer vegetabilsk olje og tilkall lege.

VEILEDNING TIL HELSEPERSONALE

Behandling utover det som gjelder generelt ved forgiftning: Ved svelging må brekninger ikke fremkalles på grunn av faren for aspirasjon. Gi snarest 2—3 spiseskjeer oliven eller annen vegetabilisk olje. Ventrikkel-skylling bare hvis pasienten har fått i seg store mengder, bør i tilfelle bare utføres etter inntubering. Observeres mhp. lungekomplikasjoner.

Produktets sammensetning er registrert ved: GIFTKARTOTEKET, tlf. (02) 46 68 00, linjene 9063 og 9064 og ved YRKESHYGIENISK INSTITUTT, (KARTOTEK FOR HELSEFARLIGE STOFFER), tlf. (02) 46 68 50.

TILTAK VED SØL OG LEKKASJE
Utslipp må ikke skje i kloakkanlegg uten oljestiller.

**BRANN- OG
EKSPLOSJONSDATA**
Flammepunkt 65°C. Må ikke sprøytes på varme gjenstander.

**OFFENTLIGE LOVER
OG BESTEMMELSER**
Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø (Arbeidsmiljøloven juni 1977).
Sosialdepartementets forskrifter av 19. februar 1965 om helsefarlige stoffer, med endringer siste gang 3. desember 1973.
Statens arbeidstilsyns bestilling nr. 283 Arbeid med løsemiddelholdig maling, lakk, lim o.l.

For øvrig se Arrow brukerveiledning.

WHITE SPIRIT er et produkt som blir meget benyttet og har et stort anvendelsesområde, men få vet at dette er et giftig stoff som i dampform, med dårlig ventilasjon, kan medføre døden.

DATABLAD FOR WHITE SPIRIT

BENEVNING
White spirit (Mineralterpentin), White Spirit (Stoddard Solvent).

SPES
Vanlig white spirit: Fed. Spec. P—D—680
High flash white spirit, se TEKNISKE DATA under.
Alifatisk white spirit, se kommentarkort 80 K nr. 1
Aromatisk white spirit, se kommentarkort 80 K nr. 2.

TEKNISKE DATA
White spirit er et raffinert mineraloljedestillat med svakt søtlig lukt og med kokepunkt i området 150°C til 210°C. Produktets sammensetning vil ikke være helt entydig, men avhenge av råoljens sammensetning. White spirit fås med forskjellig aromatinnhold. Den vanlige handelsvaren som behandles på dette databladet inneholder ca 17 vol% aromater, og skal ikke inneholde mer enn 20 vol% aromater. Aromatene utgjøres av alkylbenzener som f.eks. trimetylbenzen (se eget datablad), og ubetydelige mengder benzen. White spirit med høyere aromatinnhold (over 20 vol%) anvendes i første rekke i malingindustrien, og bør ikke brukes i tilfeller hvor vanlig white spirit kan brukes. White spirit med lavt aromatinnhold (under 10 vol%) og med høyt aromatinnhold (over 20 vol%) er behandlet på kommentarkortene.

Utseende: Vannklar
Lukt: Karakteristisk
Kokepk.område 150°C til 210°C
Blandbarhet med vann: Liten
Aromatinnhold: ca. 17 vol%

Det finnes også på markedet en type white spirit til bruk der en ønsker høyere flammepunkt og mindre avdampning. Denne kalles «High Flash white spirit», har kokepunkt i området 180°C til 210°C men forøvrig samme aromatinnhold som vanlig white spirit.

BRANNTEKNISKE DATA

Flammepunkt 39°C
Tennbar blanding 0,6—6,5 vol%
Antennelsestemp ca 240°C

★ High flash white spirit har et flammepunkt på ca 62°C og kommer ikke under fareklasse B.

Fareklasse: B
Brannfare: Moderat
Ekspløsjonsfare Moderat

Brannslukking

Karbondioksyd, haloner, skum eller pulver. Vann til nedkjøling.

BRUK

White spirit brukes som løsningsmiddel og tynner i maling, lakk, polelingsmiddel o.l. Videre brukes den til tekstilrensing, til avfetting og rengjøring av maskindeler o.l. Vedrørende bruk av High flash white spirit, se TEKNISKE DATA ovenfor.

EMBALLASJE

Beholdere eller fat av jern, glass eller egnet plast. Naturgummi er uegnet. Merking: WHITE SPIRIT. Fabri-

kants eller forhandlers navn og adresse. Sort varseltekst på gul bunn: «HELSEFARLIG. Må ikke tas inn. Oppbevares utilgjengelig for barn. Farlig å innånde. Sørg for rikelig ventilasjon. Må ikke anvendes i nærheten av åpen flamme eller hete gjenstander». Det kreves merking på norsk om stoffets helsefare, innhold og helsefarlige komponenter, vernetiltak og førstehjelp. Vedrørende YL-merking, se appendix A-7. Vedrørende brannfarlige varer se bind 1 avsnitt 3.2.1.3. og 3.2.2.5. High flash white spirit merkes ikke som B-væske, ellers samme merking som vanlig white spirit.

LAGRING

Produktet lagres i lukket originalemballasje i tørt, ventilt, kjølig og brannsikkert lager, eventuelt lagring i det fri. Lagring av mer enn 50 liter B-væske krever brannstyrets godkjenning og oppslag som varsler om brannfare. Se avsnitt 4.2.5 b.

AVHENDING / UTSLIPP

Spillprodukter samles i beholdere eller fat som merkes tydelig med innholdets kvalitet, fareklasse osv. for gjenvinning eller destruering ved autorisert avtager. Utslipp i kloakk, vassdrag eller grunn er ikke tillatt. Spylevann må passere utskiller før det tilføres avløpsnett.

HELSEFARE

White spirit medfører akutt helsefare dersom innåndingsluften inneholder høye aerosol- eller dampkonsentrasjoner. Høye konsentrasjoner kan opptre i lukkede rom ved avdampning fra store overflater, oppvarming av væsken eller ved sprøyting. Innånding av selv små mengder white spirit

over lengre tid kan medføre kronisk helsefare. Skadene kan da ytre seg som mentale forstyrrelser, blodkreft og økt risiko for forandringer i cellenes arveanlegg. Det må derfor legges vekt på at en i lokaler der white spirit er i stadig bruk alltid holder arbeidsluften så ren som mulig. En har tidligere ment at de alifatiske hydrokarbonene var betydelig mindre farlige enn de aromatiske. Nyere undersøkelser tyder imidlertid på at også alifatene har alvorlige skadevirkninger. F.eks. kan heksan gi senvirkninger som skader på nervesystemet. Se eget datablad.

INNÅNDING

Innånding av lave aerosol- eller dampkonsentrasjoner over lengre tid virker irriterende på svelg og øvre luftveier og kan gi hodepine, uvelfølelse og svimmelhet. Høyere konsentrasjoner medfører dessuten døsighet og tap av appetitt. Meget høye konsentrasjoner kan føre til bevisstløshet. Langvarig påvirkning kan føre til varige skader på nervesystemet og bloddannende organer.

HUD- OG ØYEKONTAKT

White spirit virker moderat avfettende på huden, men kan ved langvarig og gjentatt kontakt disponere for eksem og infeksjon. Sprut i øynene medfører irritasjon og ubehag. White spirit med høyt aromatinnhold virker sterkere avfettende og uttørrende på huden enn white spirit med lavt aromatinnhold.

SVELGING

Svelging av mindre mengder white spirit medfører svie i munn og svelg. Inntak av større mengder fører til kvalme, ubehag, magesmerter og be-

visstløshet og **Kan få dødelig utgang.**

ASPIRASJON

Meget farlig. Fører til livstruende lungekomplikasjoner.

VERNETILTAK

Ved arbeid med white spirit må det sørges for god ventilasjon tilpasset arbeidsforholdene. Det må vises særlig aktsomhet ved arbeid hvor det lett kan oppstå store aerosol- eller dampkonsentrasjoner. Ved fare for innånding av helsefarlige konsentrasjoner av damper eller aerosoler må verne- maske med filter A 900 brun eller friskluftutstyr benyttes. Sprøyting med white spirit eller white spiritholdige produkter bør skje under god ventilasjon, helst i malerkabinett. Under arbeid med white spirit bør vernehansker, forkle og støvler av f.eks. neopren benyttes. Ved fare for sprut benyttes tettsluttende vernebriller eller ansiktskjermer. Sveising, bruk av åpen flamme eller hete gjenstander må ikke forekomme p.g.a. brannfaren.

FØRSTEHJELP

Ved ulykker bringes skadede i frisk luft, holdes varm og i hvile. Kroppsdeler som har vært i berøring med væsken vaskes grundig med såpe og vann. Ved svelging gis 1/2—1 kopp matolje fulgt av 5 spiseskjeer medisinsk kull rørt ut i minst mulig vann. Brekning skal ikke fremkalles p.g.a. aspirasjonsfaren. Ved sprut i øynene skylles straks grundig med vann i minst 15 min. Skadede legges og transporteres i stabilt sideleie. Ved bevisstløshet sikres fri luftvei ved at hodet bøyes bakover, eventuelt slim og tannprotoser fjernes og haken holdes fram. Om nødvendig gis kunstig

Forts. side 25

Verneregler

PERSONLIG VERNEUTSTYR

1

Det er påbudt å bruke oransje vareklær ved alt arbeid i vegvesenets tjeneste som foregår utenfor kontor.

Ved bruk av regntøy, skal dette være utført i vernefarge.

Etter mørkets frembrudd skal det i tillegg brukes perlerrefleksbelte og/eller – armbind.

2

Det er påbudt å bruke hjelm ved arbeid i alle hjelmområder. Hjelmområder er f. eks. arbeidsområder under dagen (tunnel), arbeid i sand- og grustak, større grøftarbeid, alt sprengningsarbeid m. v. Hjelm bør også brukes alle andre steder hvor det kan være fare for hodeskader.

3

Det skal brukes vernefottøy ved alt arbeid som kan medføre fare for fotskader.

4

Hensiktsmessig hørselvern bør brukes hvor støynivået overstiger 85 dB (A) f. eks. ved alt fjellboringsarbeid, ved bruk av maskiner som ikke er tilstrekkelig dempet og ved enkelte arbeid på verksted m. v. Ved langvarig støypåvirkning bør det også nyttes hørselvern ved støynivå under 85 dB (A).

5

Det skal brukes vernebriller ved alt arbeid som kan medføre fare for skade på synet, f. eks. v/hogging av stein, sliping, sveising m. v.

6

Bilbeltene som er montert i vegvesenets kjøretøyer skal brukes.

MASKINER OG UTSTYR

skal behandles i henhold til instruksjer.

SPRENGSTOFF

skal lagres, transporteres og brukes i henhold til gjeldende bestemmelser.

PÅ SPESIELT FARLIGE ARBEIDSPLASSE

skal de instruksjer som omhandler disse følges. Jfr. arbeid i sand- og grustak, rensk av fjellskjæringer, arbeid på stillas m. v.

FØRSTEHJELPSUTSTYR

skal finnes i vegvesenets bygninger og i alle biler og maskiner med fører. Brukerne plikter selv å melde fra til arbeidsleder om eventuelle mangler.

BRANNVERNUTSTYR

skal finnes i vegvesenets bygninger, brakkeleirer, biler og i en del viktige maskiner med fører.

RENHOLD

i brakker og spisebuer skal utføres i henhold til gjeldende overenskomst.

DET MÅ UTFØRES SLIK ORDEN

på arbeidsplassen at utstyr og redskap ikke kan medføre fare for de ansatte ved arbeidsstedet. Det påhviler den daglige arbeidsleder å legge forholdene til rette slik at dette kan oppnås.

Lover, forskrifter og bestemmelser kan rekvireres fra vernelederen.

BRUDD PÅ VERNEREGLENE VIL BLI Å BETRakte SOM TJENESTEFORSØMMELSE OG KAN MEDFØRE AVSKJEDIGELSE.

Medisinskap

Førstehjelpskofferter

Rundt i fylket er det plassert medisinskap og førstehjelpskofferter. I kjøretøyene er der en rød førstehjelpskassett. Vernelederen ber dem som har ansvaret for de enkelte medisinskap og kassetter, om å sjekke innholdet mot de listene vi har gjengitt nedenfor, og om å kontrollere at den grønne beredskapskofferten har plommen på plass. Denne grønne beredskapskofferten skal bare brukes i forbindelse med nødtilfeller og ulykker, derfor må ikke plommen brytes uten ved nødtilfeller og ulykker. Hvis noe mangler må det kompletteres snarest slik at medisinskap og førstehjelpskassett til enhver tid inneholder det som er nødvendig.

Li

INNHALDSFORTEGNELSE I HVIT MEDISINSKAP TYPE 2A I BRAKKER O.L.

1 flaske	Pyriseptvann 1%	100 ml.
1 flaske	Jodbensin (frostsikker)	100 ml.
1 tube	Xylocainsalve (for brannskade) 5%	35 g.
1 boks	Natriumklorid a 50 stk. tabletter (Brukes ved skade av elektrisk strøm)	0,5 g.
1 stk.	Saks (rett)	13 cm.
1 stk.	Pinsett (rett)	13 cm.
1 pakke	Tensoplast elastisk klebende bandasje	5 cm. x 4,5 m.
1 pakke	Saviett våtservietter a 10 stk. (rensende og avkjølende)	
1 pakke	Snøggforbinding (selvklebende for finger)	
1 stk.	Bender's idealbind (100% elastisk)	8 cm. x 5 m.
3 pakker	Gasbind	12 cm. x 5 m.
3 pakker	Gasbind	8 cm. x 5 m.
4 stk.	Enkeltmannspakker	12 cm. x 12 cm.
4 stk.	Enkeltmannspakker	6 cm. x 6 cm.
3 pakker	Sterilisert gas	1/4 m.
1 pakke	Norgesplaster (kvikkplaster)	6 cm x 1 m.
1 pakke	Norgesplaster (kvikk-strips) a 10 stk.	19 x 70 m/m.
1 rull	Surgical bandasjetape	1'7 x 3 m.
1 stk.	Håndbok «ØYEBLIKKELEG HJELP»	
1 pakke	Sterile kompresser a 10 stk.	5 cm. x 5 cm.
1 pakke	Sterile kompresser a 10 stk.	7,5 cm x 7,5 cm.
12 stk.	Sikkerhetsnåler	
1 pakke	Norgesplaster (hefteplaster)	2,5 cm x 5 m.
6 stk.	PRE-PRO tabletter for huggormbitt og insektstikk	
1 pakke	Bomull	25 g.
1 stk.	Mojst sårkompress a 5 stk. (rensende og avkjølende)	
1 glass	Styptisk bomull (blodstillende)	
2 pakker	Trekanttørklær (bruksanvisning)	130 x 90 x 90 cm.
1 stk.	Øyebadeglass i plast	

INNHOLDSFORTEGNELSE I GRØNN FØRSTEHJELPSKOFFERT (Beredskapskoffert skal være blombert)

	12 Sikkerhetsnåler	Adia nr. 11
1 stk.	Øyebadglass i plast	
1 pakke	Bomull	50 g.
1 stk.	Pinsett (anatomisk)	13 cm.
1 stk.	Saks (rett)	13 cm.
1 stk.	Håndbok «ØYEBLIKKELIG HJELP»	
3 pakker	Sterile kompresser a 10 stk.	13 x 6 cm.
5 stk.	Sterile kompresser	10 x 60 cm.
2 pakker	Gasbind (emb. i cellofan)	4 cm. x 5 m.
2 pakker	Gasbind (emb. i cellofan)	10 cm. x 5 m.
3 stk.	Enkeltmannspakker	12 x 12 cm.
3 stk.	Enkeltmannspakker	17 x 17 cm.
1 stk.	Enkeltmannspakke	20 x 26 cm.
1 stk.	Gutta perkapapir	1/4 m.
2 ruller	Norbind (elastisk hefteplaster)	2,5 cm. x 2,75 m.
3 pakker	Norgesplaster (kvikkplaster)	6 cm. x 25 cm.
3 stk.	Trekanttørklær (bruksanvisning)	130 x 90 x 90 cm.
1 stk.	B & T-TOP idealbind (superelastisk)	8 cm. x 5 m.

EKSTRA

6 stk.	PRE-PRO tabletter for huggormbitt og insektstikk
1 stk.	Mojst sårkompress a 5 stk. (rensende og avkjølende)
1 glass	Styptisk bomull (blodstillende)
1 pakke	Saviett våtservietter (rensende og avkjølende)
2 pakker	Snøgg hodebandasjer (selvklebende—blodabsorberende)

INNHOLDSFORTEGNELSE I RØD FØRSTEHJELPSKASSETT FOR KJØRETØYER

3 stk.	Enkeltmannspakker (forbinding)	6 cm. x 3 m.
1 stk.	Enkeltmannspakke	12 cm. x 12 cm.
1 stk.	Trekanttørkle (bruksanvisning)	130 x 90 x 90 cm.
1 pakke	Sterile kompresser a 10 stk.	7,5 cm x 7,5 cm.
1 pakke	Norgesplaster (heftende)	2,5 cm x 5 m.
1 pakke	Norgesplaster (kvikkplaster)	6 cm. x 25 cm.
2 pakker	Norgesplaster (kvikk-strips) a 10 stk. pr. pakke	
1 stk.	B & T-TOP idealbind (superelastisk)	8 cm. x 5 m.
1 stk.	Saks (rett)	13 cm.
1 stk.	Pinsett (rett)	13 cm.
10 pk.	Medi Swab (for rengjøring av småsår)	
1 tube	Lidokainsalve (for brannsår)	20 g.
1 stk.	Bomull	10 g.
1 stk.	Håndbok «ØYEBLIKKELIG HJELP»	

EKSTRA

6. stk.	Sikkerhetsnåler
1 glass	Styptisk bomull (blodstillende)
6 stk.	PRE-PRO tabletter for huggormbitt og insektstikk
1 pakke	Mojst sårkompresser a 5 stk. (rensende og avkjølende)

Forts. fra s. 20

åndedrett ved munn til munn metoden og hjertekompresjon. Lege tilkalles.

RETTLEDNING FOR LEGEN

Risiko for kjemisk pneumoni ved aspirasjon. Ved svelging av større mengder foretas ventrikkelskylling etter intubering p.g.a. faren for aspirasjon. Pasienten holdes i fullstendig ro. Symptomatisk behandling. Unngå sympatoimetika som vil øke faren

for hjerterytmier. Kortikosteroider har vært anvendt for å redusere inflammatorisk reaksjon i vevene.

PERSONVALG / HELSEKONTROLL

Personer med lever- og nyresykdommer bør ikke arbeide med white spirit i prosesser hvor det lett oppstår høye dampkonsentrasjoner. Personer som jevnlig arbeider med white spirit bør holdes under legeoppsyn.

Instruks og sikkerhetsforskrift for laderomspersonell

1. Før en foretar til- eller frakobling av akkumulatorene, skal **ladestrømmen være slått av med likeretterbryteren.**
2. Før ladestrømmen settes på, skal all motstand være innkoblet (minimum ladestrøm). Deretter slås bryteren på og riktig strømstyrke innstilles.
3. Viften skal være innkoblet når ladning pågår.
4. Luftventiler må ikke tildekkes.
5. For å redusere unnvikelse av syrebobler skal selleproppene utskrus og anbringes løst i selleåpningen.
6. Hvis det konstateres feil i likeretteren, skal den nedtas (etter avkjøling) og sendes til reparasjon. (Reparasjon av likerettere er så spesiell at den ikke bør foretas av avdelingene).
En skadd (overhettet) likeretter kan utvikle giftig gass som ikke må inhaleres.
7. På grunn av etsefaren ved svovelsyre og kalilut skal følgende iakttas: Det er ikke tillatt å blande sterk svovelsyre og vann ved avdelingene. Ferdigblandet batterisyre med spes vekt 1.28 ved 20°C anskaffes sentralt til ladestasjonene.
Ved alle arbeider med syre eller lut skal det nyttes plast-/gummihansker og beskyttelsesbriller eller ansiktsskjerm, eventuelt også gummiforklær og/eller gummistøvler.
8. Vær merksam på at syre og lut bløter opp neglene.
Syre eller lutsøl på klærne avskylles med vann.
Syre eller lut på gulv eller bord dekkes med sagmugg som fjernes før en vasker med kaldt vann. Sagmuggen tilintetgjøres (brennes).
9. Husk at **bly er giftig**. Røyk ikke og spis ikke med uvaskete hender etter arbeid med blyakkumulatorer.
10. **Det skal legges vekt på orden og effektivt renhold i laderommet.**

(Oslo, april 1965
Forsvarets bygningstjeneste)

Førstehjelp for personell i laderom for akkumulatører

I laderom hvor syre- og lutskader kan oppstå skal det forefinnes:

1. Rennende vann eller vannbeholder.
2. Øyeglass eller undine — 3 stk.
(Undine: FSAN kat nr 6515-25-724-2390)
3. Steril vaselin — 3 tuber.

Utstyret skal være lett tilgjengelig i laderommet.

Alt personell skal være instruert i følgende førstehjelp ved syre- eller lutskader:

Syre eller lut på huden:

Øyeblikkelig og rikelig skylling med vann. Ved etsing smøres med steril vaselin på skadestedet.

Syre eller lut i øynene:

Øyeblikkelig skylling med vann. Forsiktighet må utvises med vannstråle direkte fra kran. Øynene bevegges i forskjellige retninger. Etterskylling med øyeglass eller undine.

Søk legehjelp straks ved syre eller lut i øynene.

(Oslo, april 1965
Forsvarets bygningstjeneste)

Opptak av giftstoffer i kroppen

Når et giftstoff er kommet inn i kroppen, vil det bli transportert med blodet rundt i de forskjellige organene.

Nitrøse gasser skader lungene. Løsningsmidler ska-

der hjerne, lever og nyrer.

En rekke av de stoffer som regnes for kreftframkallende, får først denne egenskapen etter at de er blitt omdannet i legemet.

Legemet skiller ut giftstoffer vesentlig gjennom urinen, avføringen og luften vi puster ut.

*Et arbeidsreglement i
«De gode gamle dager»*

Forbudt å snakke i kontortiden

Vi bringer i dag en kopi av noe som het «Arbeidsbestemmelser» i våre forfedres tid. Studer denne plakaten og du vil fatte hvor vidunderlig godt vi har det i dag i forhold. Kunne noen tenke seg å gå tilbake til «de gode, gamle dager»?

**Arbeidsbestemmelser
1863—1872**

Må overholdes av personalet

- I. Gudsfrykt, renslighet og punktlighet er forutsetninger for en ordentlig forretning.
- II. Personalet behøver nå bare være til stede på hverdager mellom kl. 6 om morgenen og kl. 6 om ettermiddagen. Søndagen tjener til kirkegang. Hver morgen er det et kort bønnemøte på kontoret.
- III. Det ventes at enhver yter overtidarbeid dersom forretningsgangen krever det.
- IV. Funksjonæren med den høyeste tjenestecalder er ansvarlig for kontorets renhold. Alle læregutter og juniorer melder seg hos ham 40 minutter før bønningen og står til disposisjon og så etter kontortidens slutt.
- V. Enkel påkledning er foreskrevet.

Personalet må ikke opptre i lyse skinnende farver og må bare bruke ordentlige strømper. Kalosjer og frakker må ingen ha på seg på kontoret, idet personalet har en ovn til disposisjon. Unntatt når det er dårlig vær, er halsskjert og hatter tillatt. Dessuten anbefales personalet om vinteren å bringe med 2 kilo kull pr. dag pr. person.

VI. Det er forbudt å snakke i kontortiden. En funksjonær som røker sigarer, nyter alkohol i enhver form, besøker biljardsalonger og politiske lokaler, gir foranledning til å trekke hans ære, sinnelag, rettskaffenhet og redelighet i tvil.

VII. Det er tillatt å innta føde mellom kl. 11.30 og kl. 12.00. Men arbeidet må ikke innstilles av den grunn.

VIII. Kundene og medlemmene av bedriftsledelsen må møtes med ærbødighet og beskjedenhet.

IX. Hvert medlem av personalet har plikt til å sørge for bevaring av sin helse. I sykdomstilfelle innstilles lønnsutbetaling. Det anbefales derfor på det sterkeste at enhver av sin lønn legger en pen sum til side for slike sykdomstilfeller og også for de gamle dager for at han ikke faller almenheten til byrde når han ikke lenger kan arbeide eller hans arbeidskraft er svekket.

Forholdsregler ved brann i lager med sprengstoff og tennmidler:

- Forsøk ikke å bekjempe ilden (lageret kan eksplodere)
- Stopp all ferdsel og evakuer området omkring lageret i en avstand som fremgår av tabell over sikkerhetsavstander.
- Sett ut vakter.
- Kontakt umiddelbart politi og brannvesen.

TABELL OVER SIKKERHETSAVSTANDER

Avstand i meter til

Maksimum Kvantum kg	Beboelseshus, kirke, skole, fabrikk o.l.	Offentlig vei, jernbane kai for ruteg. skip o.l.
100	100	60
250	135	80
500	170	105
1000	215	130
2000	270	165
3000	310	190
4000	340	205
5000	370	220
6000	390	235
7000	410	250
8000	430	260
9000	450	270
10000	465	280
15000	530	320
20000	585	350
25000	630	380
30000	670	400
40000	735	445
50000	800	480
100000	1000	600

SPRENGSTOFF — TENNMIDLER

Forholdsregler ved trafikkuhell ved transport av sprengstoffer/tennmidler

Kontakt umiddelbart politi og brannvesen

FAREMOMENTER: Eksplosivt og brannfarlig

kjøretøy som transporterer sprengstoff/tennmidler skal være merket med skilt og flagg

DERSOM BRANN BRYTER UT — GJØR FØLGENDE

Brann i last

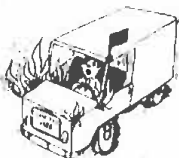
- Stopp all ferdsel innenfor et område med radius 400 m fra kjøretøyet.
 - Set opp varselтрекant.
- Forsøk IKKE å bekjempe ilden (lasten kan eksplodere).

Brann i dekk

- Bruk store mengder vann. Dersom vann ikke er tilgjengelig, bruk pulverbrannslukningsapparat, sand eller søle.
- Advarsel: ilden kan flamme opp igjen. Hold deg klar med brannslukningsapparat.
- Rasjoner bruken av pulverapparatet.
 - Dusj i korte perioder.

Brann i motor/førerhus

- Bruk pulverapparatet vann eller skum.
- Slå av hovedbryter eller batteristrøm på annen måte (koble fra batteriledning).

Brann i lasteplan

- Rydd planet før ilden når lasten.
- Bruk kjemisk brannslukningsapparat, vann eller skum.
- Ikke forsøk å bekjempe ilden når den har nådd lasten.

Ved øvrige uhell

- Stopp motor.
- Unngå at lasten blir utsatt for ytre påvirkninger så som slag, støt, friksjon eller kommer i kontakt med varme.
- Sett opp varselтрекant, hold uvedkommende borte fra fareområdet.
- Røyking og bruk av åpen ild forbudt.
- Kontakt DYNØ INDUSTRIER A.S. Gullaug Fabrikker, tlf. (02) 83 76 80.

Gjelder bare ved vegtransport

Nå eige me' an !

Så skjedde det altså! Vi tok den store pokalen med hjem FOR ALLTID! Som Vegsjefen sa fredag morgen den 24. august før vi forlot Stavanger: «Ta han med hjem igjen!»

Vel, etter en lang busstur kom vi til Lillestrøm, noe trøtte, men uten de helt store skadene. Etter en «forholdsvis» rolig fredagsaften våknet vi lørdags morgen sunne og opplagte til dagens store begivenhet. Været var også strålende.

Finaleomgangen bestod av følgende puljer:

I Troms, Møre og Romsdal, Rogaland

II Vegdirektoratet, Vestfold, Akershus.

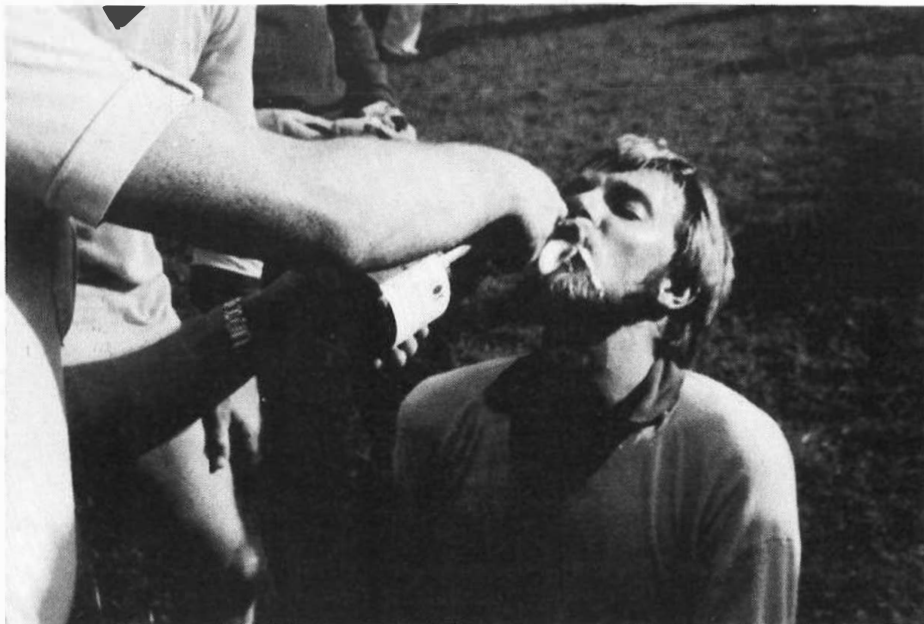
Altså skulle vi få god motstand.

Etter at Troms og Møre hadde spillt uavgjort 2—2, var det vår tur mot Møre og Romsdal. Dette gikk forholdsvis enkelt ved at Strøm dundret inn 4 mål. Dermed gjenstod Troms. Vi var på forhånd redde for Troms, som vanlig, men etter at Walskaar fikk ballen i nettet på en mystisk måte, gikk luften ut av de langveisfarende. Altså 1—0 til oss, og finalen skulle gå mot Vegdirektoratet.

Kampen ble spennende, og da vi ledet 2—1 var det ganske hett i forsvarret vårt. Men da vi fikk tildelt straffe i det siste minutt, ble det 3—1 etter at Arne Johannessen dundret i straffen.

Vel — nok en gang sier, og denne gang med pokalen til odel og eie.

B. Alsaker, oppmann

Oppmannen får en velfortjent munnfull champagne.

Utepå den grønne eng

— Slik lød heiaropene da årets Norgesmestre i vegcupen forlot Lillestrøm stadion lørdag 25. august d.å. Og for tredje året på rad kom «Norges beste gjeng» fra Rogaland.

Ernst Ove Strøm har, som den beskjedne karen han er, innstendig bedt oss om ikke å nevne hvem som var toppscorer på laget (6 mål). Vi nevner imidlertid at Tor O. Wallskaar vippet ballen elegant bakover og i nettmaskene mellom hendene på Tromskeeperen, mens Arne Johannesen la et skudd fra straffemerket treffsikkert i mål i kampen mot Vegdirektoratet.

Rogalandsgjengen markerte seg som

vanlig sterkt også utenfor banen. Heiagjengen vår sørget for å overdøve alle forsøk på tilrop til fordel for de lag vi kjempet i mot, og banketten om lørdagskvelden ble så desidert også vår! Flateland og Eikemo bladde her ivrig i vitsealbumene sine, og mang en lattersalve runget gjennom forsamlingen. Endatil på tilbakturen søndag var en del av gjengen i form til å spille kort sammenhengende fra avreise til ankomst i Stavanger.

Til sist nevner vi at neste års arrangement sansynligvis vil bli lagt til Tromsø.

I.L.

GULLGUTTENE:

1. rekke fra venstre: H. Folgerø, W. Tveit, B. Hanasand, H. Paulsen, R. Sandven, A. Johannessen. 2. rekke fra venstre: B. Alsaker, J. Skårdal, J. E. Danielsen, R. O. Strøm, O. R. Fuglestad, T. Grøland, S. Sæland og T. O. Wallskaar.

Personalia

TAKK FOR INNSATSEN

Vi har fått vite at desse vil slutte i aktiv teneste i vegvesenet i haust. Vegvesenet takkar førebels for innsatsen og ynskjer lukke til med pensjonisttilværet.

Sigurd Ueland	slutta 31.7.79
Knut B. Gundersen	slutta 30.9.79
Birger G. Sandvik	slutta 23.10.79
Helmar Eldholm	sluttar 30.11.79
Per Hole	sluttar 30.11.79

VELKOMMEN I VEGVESENET

Vi har freista få greie på alle dei som byrja i vegvesenet sidan sist for å ynskje dei velkommen til oss. Er det nokon som manglar seier vi oss leie for det, og bed om å få opplysningane til neste nummer.

DRIFTA:

Irene Stangeland,	kont. ass,
Bærheim vegsentral	byrja 30.7.79
Alf Geir Folgerø,	oppsm.ass.
Bærheim vegsentral	byrja 1.9.79

VEGKONTORET:

Eng.kont. ass.	
Aud Elin Mossige, A	byrja 21.5.79
Eng.kont. assIngrid Bygdevoll,	
Ekspd./arkiv	byrja 21.5.79
Ingeniør (vikar)	
Roar Frøiland, G	byrja 1.8.79
Eng. kont.ass	
Kari Bjørheim, HDS	byrja 1.8.79
Avd.ing.(vikar)	
Eivind Endresen, TT	byrja 6.8.79
Eng. kont. ass.	
Elin Knudsen, Rs II	byrja 6.8.79

Runde tall

Gratulerer med dagen!

GRATULERER MED DAGEN

65 ÅR	
Ingolf Klungtveit	20.11.14
Johan Espeland	13.12.14
60 ÅR	
Torleif Saurdal	28.10.19
Ånen Fyljesvoll	11.12.19
Sigurd Tjåland	12.12.19
Olav Drivflåt	26.12.19
Ingvald Gya	31.12.19
Sverre Nodland	31.12.19
50 ÅR	
Hallvard Hopland	11.11.29
Birger Raugstad	23.11.29
Torstein Lilleland	24.11.29
Martin Gilja	27.12.29

BREV FRA VEGDIREKTØREN

Kjære vegsjef

La meg igjen i skriftlig form få takke for den hyggelige mottagelse vegkontoret arrangerte for meg da jeg i mai besøkte fylket for å takke for meg, og for godt og fruktbart samarbeide gjennom mange år. Jeg har for min del all grunn til å være takknemelig for dette — og jeg ber om at denne takken blir overbrakt medarbeiderne i fylket.

*Med hilsen
Karl Olsen*

Kryssord nr. 4/79

1	H	2	O	3	V	4	E	D	S	T	A	5	D	6	S		7	O
8	Ø	S	R	E	9	G	10	N	11	V	12	I	N	T	13	E	R	
14	S	V	E	15	R	I	G	E	16	L	A	I	L	A				
17	T	A	18	D	I	R	E	K	T	19	Ø	R	20	U	T			
21	K	L	E	P	22	P	23	E	24	K	E	25	R	R	26	D	O	
R	27	D	R	E	I	28	V	E	R	K	E	29	U	R				
30	Y	31	D	32	M	Y	33	K	E	35	E	N	E	R	G	I		
S	37	U	Å	R		38	N	O	E	N	39	L	E	U				
40	S	O	L	41	A	42		43	A		44	K	45		46	O	L	M
47	Ø	48	M	49	S	T	I	G	E	50	R			51	I	52	S	
53	R	O	T	54	O	R	56	G	57	Å	58	O			G			
59	D	I	A	B	O	L	S	K	😊	60	L	E	I					

li

INNSENDT AV:

ADRESSE:

INNLEVERINGSFRIST: 31. oktober 1979

KRYSSORD NR. 4/79

VANNRETT

1. Oslo
6. vri
8. dårlig vær
11. årstid
14. naboland
16. kvinnenavn
17. grip
18. sjef
20. retning
21. skattemann
24. Kari Eriksen
25. Rasmus Rasmussen
26. ditto
27. snu
28. murre
29. steinrøys
30. beskjedne
35. kraft
37. dårlig år
38. pronomener flertall

39. smile
40. flyplass
42. fjellovergang
46. sint
47. preposisjon
49. leider
50. 45 loddrett omvendt
51. dessert
52. fisk
53. på helikopter
56. vandre
58. i = ikke tilfreds
59. djevelsk
60. uglad

10. dårlig karakter
11. få til å våkne
12. sint
13. byge
15. liker vi ikke i lakken
19. et tørt sted
20. ubrukbar
22. 3.14
23. mannsnavn
31. to
32. ar
33. regn
34. lik
35. morgennødens gudinne
36. månefase
39. trofast
41. preposisjon
43. nag
44. fiskeredskap
45. høgtid
48. sted på sørlandsbanen
54. Ola Bertinussen
55. fred
57. høydedrag

LODDRETT

2. mannsnavn
3. sinne
4. to like
5. Amerikalinje
6. glor
7. religiøst musikkverk
9. yter

VINNERE:

1. premie: Gudrun Haraldseide, Rs
2. premie: Klara Småge, 6420 AUK-RA

Løsning på x-ord 3/79

1	A	2	N	3	T	4	A	5	K	6	E	7	L	8	I	9	G	10	V	11	I	12	S
13	S	14	K	15	O	16	E	17	R	18	L	19	E	20	V	21	R	22	I	23	E	24	N
25	A	26	L	27	T	28	G	29	O	30	D	31	I	32	A	33	E	34	E	35	N	36	E
37	L	38	S	39	A	40	R	41	I	42	A	43	R	44	R	45	I	46	G	47	E	48	G
49	U	50	K	51	L	52	E	53	S	54	G	55	O	56	M	57	E	58	L	59	R	60	L
61	T	62	R	63	O	64	S	65	O	66	M	67	M	68	E	69	R	70	E	71	R	72	E
73	S	74	Y	75	L	76	S	77	L	78	A	79	N	80	K	81	F	82	I	83	O	84	L
85	U	86	T	87	B	88	E	89	S	90	R	91	K	92	A	93	J	94	A	95	K	96	K
97	B	98	L	99	A	100	N	101	K	102	E	103	S	104	V	105	O	106	R	107	V	108	E
109	H	110	A	111	S	112	K	113	I	114	N	115	F	116	F	117	E	118	R	119	I	120	E
121	T	122	O	123	R	124	D	125	N	126	E	127	I	128	L	129	D	130	E	131	R	132	T
133	A	134	S	135	A	136	L	137	N	138	I	139	N	140	I	141	V	142	E	143	144	145	N

SETT OG HØRT PÅ E-18

Gid a meg, da er vi kommet feil! Vi må snu for her går vegen til Strømsand. Vi skal ikke dit vi.

Da vi kom forbi Kristiansand sier damen i bilen: «Tar de i mot søm enda her». (Det stod nemlig Søm på vegviseren).

Ved Lyngdal står det et skilt «Rom kafeteria softis». Det bli vil diskusjon i bussen. Stedet heter nemlig Rom.

Aud Andreassen til minne

Vi har med stor sorg mottatt budskapet om at en kjær kollega og en avholdt arbeidskammerat er gått bort.

Aud Andreassen begynte i Statens vegvesen den 19. september 1971. Hun hadde sitt arbeid på forskjellige avdelinger innen Vegkontoret, senest ved trafikkteknisk avdeling.

Hennes stillfarne fremferd og med sitt lune vesen, gjorde at vi som fikk arbeide sammen med Aud ble glad i henne. Den punktlighet Aud var beriket med, gjorde at det arbeidet hun utførte alltid var av beste kvalitet.

Det siste året lå Aud på sykehuset og måtte gjennomgå flere smertefulle operasjoner. Selv i de tyngste stundene da smertene var størst, var det aldri tegn på resignasjon. Midt i den mest intense smerte sendte hun en gang denne sangen som en hilsen til sine kollegaer.

Hver dag er en sjelden gave, En skinnende mulighet.
Hver dag er på ny en nåde, Som stiger fra himmelen ned.

Hver dag er igjen et ansvar, Et stort og alvorlig krav.
Hver aften står hvite stjerner, Og spør deg om hva du gav.

Aud Andreassen.

Hver aften står hvite stjerner, I himmelriks fjerne by.
Hver morgen går Gud og vekker, Din vilje til dåd på ny.

Måtte denne hilsen fra Aud stå som en påminnelse til oss alle.
Vår dypfølte medkjensle går i dag til de som sitter igjen i sorgen og savnet av en kjær og avholdt hustru og mor.
Vi lyser fred over Aud Andreassens minne.

Kjell Dalaker

Forts. fra s. 13

STIPEND

Enkelte etater har på sine budsjett bevilgning til stipend som utdeles til tjenestemenn etter søknad i hvert enkelt tilfelle for gjennomgåelse av skoler og kurs. Disse stipendene blir gjort kjent i fylket vårt når de foreligger.

STUDIEREISER TIL UTLANDET

I enkelte, mer spesielle tilfeller har Forbruker- og administrasjonsdepartementet også tilstått tjenestemenn lønn under studiereiser i utlandet selv om vedkommende ikke er tildelt stipendium.

TRL

Norges Velsmedalje

Klipp fra «Vegstikka»

Det har vært stilt en del spørsmål om hvorfor aldri vegvesenets tjenestemenn oppnår medalje fra Norges Vel for lang og tro tjeneste.

Vegdirektoratet har derfor innhentet opplysninger om betingelsene for å kunne oppnå denne medaljen. Vi gjengir nedenfor et utdrag av statuttene som er utarbeidet av Kgl. Selskap for Norges Vel og vedtatt så sent som 11. desember 1978:

Medaljen for lang og tro tjeneste er en påskjønnelse til arbeidstakere i privat virksomhet.

Medaljen kan også tildeles arbeidstakere i virksomhet med offentlige eierinteresser såfremt vedkommende

arbeidstaker er tilsatt på vilkår tilsvarende de som er vanlige i privat virksomhet.

Følgende kan ikke under noen omstendighet tildeles Medaljen for lang og tro tjeneste:

- arbeidstakere som omfattes av lov av 10. juli 1977 om statens tjenestemenn
- arbeidstakere i statlig forvaltning og i statlige forvaltningsbedrifter.
- offentlig tilsatt undervisningspersonale
- arbeidstakere som er embetsmenn
- arbeidstakere som er tilsatt i kommunal, interkommunal og/eller fylkeskommunal virksomhet.

Småplukk

FØRSTEHJEPKURS. Det var større interesse enn venta. 3 smekkfulle kurs vert halde no i haust. På Nærbø 4. og 5. september, i Haugeusnd 11. og 12. september og i Stavanger 1. og 2. oktober.

OPPLÆRINGSBEHOVET blant dei ansatte er det ikkje greit å få greie på. Kjenner du at det er noko spesielt du treng læra i samband med arbeidet ditt, send ei lita helsing med ynskjet ditt til Personalseksjonen. Dei kan ikkje lova å stetta ynskjet ditt spesielt, men i alle fall vil dei sjå på det i samanheng med andre ynskjer og på den måten finne fram til den rette opplæringa for oss alle.

SULDALSVEGEN vart høgtideleg opna — UOFFISIELT — den 27. mai. Ordføraren klippte snora og det var talar med, nett som ei ordentlig opning. Etter «opninga» køyrde om lag 30 veteranbilar på vegen, som etter det vi har høyrte, må vera svært lik dei vegane desse bilane vart bygde for.

PRØVEPROSJEKTET I HAUGESUND SOMRÅDET er godt i gang. Kursinga i samband med prøveprosjektet er og vel i gang. Førebels er det driftsplanlegging, arbeidsleiartraining og førarkort kl. 2 som er nestan ferdige. Sidan kjem sprengningskurs og rapporteringsrutinar. Ein del hospitering på vegkontoret og veglaboratoriet er og aktuelt.

Li

FORK. (forkortelser)

Samme hva vi leser så støter vi på forkortelser og sammensetninger av store bokstaver. Spesielt i vår egen etat bruker vi en hel mengde. Det er sannelig ikke greit å finne ut av alt sammen. Vi håper at nedenforstående liste kan være til noe nytte.

AMU	— Arbeidsmiljøutvalget
DM	— Driftsmøte
DU	— Driftsutvalg
EDB	— Elektronisk databehandling
ERU	— Ekstraordinær reparasjon og utbytting (i samband med forsvarsplaner)
FAD	— Forbruker- og administrasjonsdepartementet
FV	— Fylkesveg
FVP	— Fylkesvegplan
HSU	— Hovedsamarbeidsutvalg
LTP	— Langtidsplanlegging
NVP	— Norsk Vegplan (investeringsprogram for riksveger)
NVP II	— Vegplan for byer og tettsteder
OU	— Opplæringsutvalg
POU	— Personal- og organisasjonsutvikling
RV	— Riksveg
STI	— Statens Teknologiske institutt (Teknologen)
SU	— Samarbeidsutvalget
UFO	— Uformelle kontaktgrupper (i forbindelse med SU)

Dette er hva vi finner i farten. Har noen av leserne funnet andre eksemplarer, vær så snill å la oss få dem til «Rygjavegen».

Li.

NYMANSVEIEN BLUES

*Ein lastebil dondra forbi med hermetikk,
ein aen e' lasta me' tinn og blikk,
ein tredje har øl og leskande-drikk,
og lydane di lage, — det e'kje musikk!*

*Huse' våres risia, kjørler dette ner,
eg greie 'kje lenger dette bråge her
eg ber om litt fred på mine kner,
eg ber om reine loft, någon blomster og trer.*

*Ein morning i sengå mi roligt eg låg,
då hørre eg et jyseligt bråg.
Fra vindue' mitt, ka tror du eg såg:
trailertar og bilar i et evigt tåg.*

*Småbilane dure så godt så di kan,
i flesteparten sidde bare ein mann
så skride framøve på ein eksosbrann,
og byssane me' — men di går sakta an.*

*Før trafikken drebe oss adle med et smell:
grav håll i fjedle og lag ein tunnel!
Onna jorå kan bilane gjørr sine sprell,
Kom adle samen og kjemp for tunnel!*

GR.

Nye håndbøker fra Vegdirektoratet

Håndbøkene kan fås ved henvendelse til fru Crosby på vegkontoret.

Nr. 043 — FORSLAGSORDNINGEN

Dette heftet inneholder retningslinjer og bestemmelser som gjelder for forslagsordningen i Statens vegvesen.

Hefтет er ment som et hjelpemiddel for samarbeidsutvalg (SU) og forslagsnemder ved behandling av forslagsaker, men inneholder også opplysninger som kan være til nytte for fagavdelinger m.v. som skal gi uttalelser om, eller iverksette forslag.

Nr. 050 — «TRAFIKK- AVVIKLING» -79 Trafikkskilt — Trafikksignaler (Limheftet i A5-form)

Boka er en del av vegnormalene, og er ajourført som normalene forelå pr. 1. januar 1979.

Det er foretatt visse mindre endringer i normalene. Dette gjelder først og fremst skiltgrupperingen, og innføringen av et nytt nummer-system.

Skiltreglene er for tiden under revisjon og vil bli endret i 1. halvår 1979. Dette vil medføre endringer i normalene, bl.a. vil det bli innført nye trafikkskilt.

Endel av de nye skiltene er vist i normalene, men kan ikke tas i bruk før det er gitt nye skiltregler.

Nr. 056 — DRIFTSREGNSKAP DRIFTSSTATIST. (Limheftet A4)

Ett av de viktigste formål med

denne oversikten over driftsregnskapet og driftsstatistikken for Statens vegvesen i 1978 er å skaffe til veie gjennomsnittstall slik at de enkelte vegkontorer som ønsker å analysere sine regnskaper, kan foreta sammenligninger med landsgjennomsnittet og med vegkontorer som det er naturlig å sammenligne med. Et annet formål med oversikten er å presentere regnskaps- og driftsresultater i hendig form, få fram endringer i fordelinger på kostnadsarter og på kostnadsprosesser fra år til år og vise fordelingen på entreprenørdrift og egen drift. På denne måten kan en spore utviklingstendenser i etatens regnskaper og analysere disse.

Nr. 057 — LYSSIGNAL- ANLEGG (Ryggstiftet A5)

Den ansvarlige for drift og vedlikehold av trafikksignaler skal føre register over alle signalanlegg innen sitt område. Dette heftet viser HVA et signalregister skal inneholde av informasjon.

Nr. 058 — HOVEDVEG I TETTSTED Prioritering av lokal- samfunnet (Ryggstiftet A4)

Mange boliger, forretninger, skoler etc. ligger idag i direkte tilknytning til en hovedveg/gjennomfartsåre. Hovedvegen fungerer da både som transportåre og adkomstveg. Disse to funksjoner stiller egentlig motstridende krav til vegutformingen

I Vegdirektoratets publikasjon «Retningslinjer og informasjon — Revisjon av langtidsplan for Statens vegvesen, Norsk Vegplan 1982—85 og 1986—89» er det beskrevet en utbyggningsstrategi hvor hensynet til adkomstfunksjonen skal veie tyngst ved valg av vegutforming (strategi c).

Dette hefte inneholder informasjon og ideer for planlegging etter denne strategi.

Nr. 059 — DRIFTSSTATISTIKK FOR EGENMASKINER
(Limheftet A4)

Publikasjonen omfatter to deler.

Den første delen gjengir avsnittene om inntekter, kostnader og driftsresultat for egenmaskiner og om utnyttelsen av egenmaskiner i «Driftsregnskap og driftsstatistikk 1978» (Håndbok — 056).

Den andre delen er et tabell-avsnitt med videre utdyping av opplysningene om inntekter, kostnader og driftsresultat for egenmaskiner og om utnyttelsen av egenmaskiner i 1978. Dessuten er det tabeller med opplysninger om aldersfordelingen av maskinparken pr. 30/11 1978.

Lånte maskiner er ikke med i statistikken.

Nr. 061 — VEGSTATISTIKK
(Limheftet A4)

Dette er en samlet oversikt over endel av den statistikk som årlig innhentes av etaten om Vegnettet, Kjøretøyer, Veg- og ferjetrafikk, Biltilsynets virksomhet, Vegvesenets arbeidsdrift og Bevilgning og regnskap.

Det er gjort et utvalg etter det som det erfaringsmessig spørres mest etter, og det som antas å være av generell interesse.

Publikasjonen erstatter ikke de enkelte spesialstatistikker og spe-

sialoppgaver som utgis av Vegdirektoratet. Det utgis egne oppgaver for kjøretøybestand, trafikk-tellinger, ferjedrift, lønninger, yrkesskader og regnskapsresultater.

VEGSTATISTIKK 78 samler en hel del hovedtall fra ulike statistikker og presenterer disse stort sett som oversikter på fylkesnivå.

Regnskapsstatistikken under avsnittet om bevilgning og regnskap er hentet dels fra vegvesenets eksterne regnskap og dels fra det interne driftsregnskap.

Etter hver tabell er det angitt en kilde i Vegdirektoratet hvor interesserte kan henvende seg dersom ytterligere eller mer spesifiserte opplysninger ønskes.

Nr. 063 — Vegtrafikktegninger
-78 (Limheftet A4)

Publikasjonen omfatter resultatene fra de maskinelle og manuelle vegtrafikktegninger i 1978.

Det ble holdt manuelle tellinger i vel 500 punkt på riksvegnettet. Flere av punktene lå i vegkryss slik at trafikken ble registrert på 1 350 vegarmer. I 1978 hadde vi 54 maskinelle tellepunkt.

Trafikktall fra bompengebrucer/-veger er også tatt med i denne publikasjonen.

Trafikktall fra ferjesamband på riks- og fylkesveger finnes i egen publikasjon «Ferjestatistikk 1978» /Vegdirektoratet 1979).

Nr. 064 — Nordisk beregningsmetode for VEGTRAFIKKSTØY
(Limheftet A4)

Denne fellesnordiske beregningsmetoden for vegtrafikkstøy er utarbeidet av en prosjektgruppe under Nordisk Ministerråds embetsmannskomite for miljøvernspørsmål.

Tobakksrøyk og arbeidsmiljø

Klipp fra:
Bladet «SAMARBEID»
nr. 2 juni -79

Direktoratet for arbeidstilsynet har under utarbeiding forskrifter for personarom og arbeidsrom i samsvar med Arbeidsmiljøloven.

Tobakksrøyk kommer inn under § 8, punkt 1 d, i loven. Det er derfor nødvendig med klare forskrifter som også omfatter tobakksrøyk. Slike forskrifter vil forebygge konflikter og skape bedre arbeidsforhold for alle.

Hva inneholder tobakksrøyk?

Kjemiske analyser viser at tobakksrøyk er en konsentrert giftgass med en rekke farlige komponenter. Best kjent er nikotin, tjærestoffer og kulloksyd. Andre helsefarlige helseskadelige stoffer i tobakksrøyk er ammoniakk, arsenikk, blåsyre, kvelstoffdioksyd, nikkel, kadmium og akrolein. Ca. 40 av de mange skadelige stoffene i tobakksrøyk er kreftfremkallende.

Partiklene i tobakksrøyk er så mikroskopiske at de trenger gjennom vanlige filtere.

(Se Niri Orliens artikkel: «En kjemiker ser på tobakksrøyk» (Særtrykk fra Tobakken og Vi nr. 1/1976).

Statens tobakkskaderåd: «Røyking og helse» (3. reviderte opplag 1978).

Innånding av tobakksrøyk

Tobakksrøyken angriper alle som pu-

ster den inn. Ikke-rykere som oppholder seg i rom med tobakksrøyk, blir *passive røykere*, «secondary smokers» kalte den britiske helsedirektør Sir Georg Godber dette. «Involuntary smoking» er betegnelsen som U.S. Department of Health, Education and Welfare bruker i sin rapport «The Health Consequences of Smoking» (1975). (Se også Dr. Walter Lindbergs artikkel: «Ikke-rykeres eksposisjon i tobakksrøykfylte lokaler («passiv røyking»). (Særtrykk fra Tobakken og Vi nr. 3/1972).

Statens tobakkskaderåd: «Frihet — for hvem?» (1975), og avsnittet om «Passiv røyking» på side 11 i brosjyren «Røyking og helse».

Virkninger av passiv røyking

Resultater av omfattende forskning på området passiv røyking er i dag tilgjengelige. De viser at friske mennesker kan bli syke av passiv røyking, og at syke mennesker får sin tilstand forverret. Spesielt gjelder dette hjerte- og karsykdommer, luftveislidelser og allergier. Det dreier seg om et stort antall mennesker.

Et omfattende «skjult» miljøprogram

Hittil har problemene ved passiv røy-

Den norske oversettelsen omfatter 2 deler fra den endelige rapporten. Del 1: Forenklet metode, og den 2: Komplette metode.

I mange tilfeller vil det være mest aktuelt å bruke den forenklete metoden. Denne er i håndboka presentert i en noe bearbeidet

form, slik at den kan brukes uavhengig av den mer tidkrevende, komplette beregningsmetoden. Det vil være nødvendig å bruke den komplette beregningsmetoden når de geometriske forhold avviker mye fra de terrengsnitt som er gitt i den enkle metoden.

king ikke fått den oppmerksomhet og de konsekvenser som er naturlige og nødvendige ut fra medisinsk/hygieniske synspunkter. Årsaken til dette synes å være at ikkerøykerne hittil i stor utstrekning har valgt å lide i taushet i stedet for å risikere å pådra seg røykernes mishag og aggresjon ved å be om røykfri luft. Mange steder er det kommet til ubehagelige konfrontasjoner når ikkerøykere hevder sin rett til å unngå tvangsrøyking.

Stort flertall foretrekker røykfritt

Et stort antall mennesker påtvinges forskjellige grader av plager og helse-risiko ved passiv røyking. En undersøkelse foretatt av Norges Statsbaner (NSB) viser at 75% av de reisende foretrekker ikkerøyckupeer. Dette tallet omfatter bare voksne: blant barn vi praktisk talt 100% velge ikkerøyke-kupeer. Og barna bør vel også tas med i slike sosiale sammenhenger.

Verdens Helseorganisasjon (WHO) anbefaler myndighetene —

Verdens Helseorganisasjon har fastslått (1977) at alle mennesker har en klar *rett* til frisk luft uten forurensning av tobakksrøyk, og oppfordrer myndighetene i alle medlemsland til å treffe de nødvendige tiltak for å sikre enhver denne rett i arbeidsliv og fritid.

Verdens Helseorganisasjon har anbefalt myndighetene i medlemslandene å styrke ikkerøykernes rettigheter ved bl.a. å innføre regler som beskytter mot tobakksrøyk på arbeidsplassen (vedtatt av WHO i 1975).

Norge bør følge anbefalingene

På denne bakgrunn bør Statens arbeidstilsyn nå gi forskrifter som etterkommer disse anbefalinger, og som er i overensstemmelse med dagens ønske hos et flertall av folket.

En felles fiende

Tobakksrøyk kan karakteriseres som en felles fiende for alle som puster den inn. *Alle* er tjent med at den blir motarbeidet — også røykerne som jo for en stor del ønsker å redusere røykingen eller slutte helt. De ser derfor gjerne flere røykfrie miljøer, som vil lette røykepresset for dem.

Røyking bare i spesielt røykerom

Røyking bør bare tillates i spesielle røykerom, slik at tobakksrøyken og tobakkskadene bare rammer dem som selv vil utsette seg for dem. Røyking i felles arbeids- og oppholdsrom er med vår nåværende viten om tobakksrøyk medisinsk/hygienisk uforsvarlig, intellektuelt uholdbart og sosialt uakseptabelt.

To tapere blir to vinnere

Fortsatt røyking i felles opphold- og arbeidsrom ødelegger miljøet og skaper i virkeligheten to tapere: ikkerøykerne som plaget og skades av tobakksrøyken, og røykeren som vet at han sjenerer kolleger og medarbeidere og som normalt neppe kan kjenne seg vel ved det.

Eget rom for røykere skaper to vinnere: ikkerøykerne som får sin soleklare rett til frisk, røykfri luft, og røykeren som nå kan kjenne at han viser hensyn og kollegialitet overfor medarbeidere.

Fellesrommet uten røyk må være så stort at det kan romme alle aktuelle medarbeidere, både ikkerøykere og røykere, til møter, måltider og sosialt samvær for øvrig. Så kan røykeren når han trenger det gå inn i røykerommet de få minuttene det tar å røyke, og siden slutte seg til alle de andre i trygg forvisning om at hans røyk ikke plager noen andre.

Askebegre bare i røykerom

Askebegre må fjernes fra alle felles oppholdsrom, spiserom osv. og settes fram bare i det spesielle røykerom

som er merket med «Røyking tillatt»-plakat. Det innarbeides som en naturlig holdning at overalt ellers skal det være røykfritt; det blir da ikke nødvendig med «Røyking forbudt»-plakater rundt om slik som tilfellet er nå. Røykerne bør se seg om etter et «Røyking tillatt»-skilt og tenne bare der det står et slikt.

Askebegre tolkes erfaringsmessig av mange som en «Røyking tillatt»-plakat — derfor må alle askebegre konsekvent fjernes overalt unntatt i det spesielle røykerom. Dette bør gjennomføres også i turistbussar og alle offentlige kommunikasjonsmidler for øvrig.

Ubeldige «løsninger» —

og den gode løsning

«Løsninger» som a) delt spisepause mellom røykere og ikkerøykere, b) røykfrie soner i samme lokale, c) god ventilasjon o.l. har dessverre vist seg nokså verdiløse i praksis, fordi den enten i seg selv er utilstrekkelige eller fordi de gradvis glir ut og gjenskaper forholdet med de tapende parter.

Eget, adskilt røykerom er den eneste

løsning som varig garanterer to vinnende parter overalt der noen ennå vil røyke.

Klare forskrifter forebygger konflikter

Dette må komme klart fram i forskriftene. Det bør ikke overlates til den enkelte arbeidsplass å avgjøre spørsmålet om røyking/ikkerøyking, fordi dette erfaringsmessig ofte fører til uheldige og ukollegiale forhold. Det er dessverre slik at dette spørsmålet for mange er svært følelsesbetont, ja, følelsesbetent.

Avstemninger er en uheldig og utilfredsstillende fremgangsmåte i en sak som denne, fordi det kan gi et flertall «rett» til å tvinge et mindretall til å bli passive røykere. Den som fortsatt vil røyke, bør få høve til det — i et spesielt røykerom. Den som ikke vil røyke, bør også få høve til å la være — i det felles oppholdsrom.

Sikkerhetsbestemmelser som skal verne om liv og helse, må være ufravikelige. Det må også forskriftene på dette felt være.

Allan Aarflot

**STOFF TIL
NESTE NR:
MÅ VI HA
INNEN 31. OKTOBER**

Nyggård bru

Nyggård bru ligger i rv. 14 ved Bø tegleverk på Avaldsnes på Karmøy. Den er bygget i 1906, spennvidden er 2,8 m og kjørebredden 4 m. Bildet er antakelig tatt i 1906. Det er reproduisert av Follaug fra en av glassplatene i Bassøe' arkiv.